

оспорених одлука уколико такво питање евентуално буде покренуто пред Уставним судом.

Закључак

72. Уставни суд закључује да су оспорене одлуке у периоду од њиховог доношења 2. септембра 2025. године до стављања ван снаге 18. јануара 2026. године биле у супротности са чл. I/2. и III/3.6) Устава Босне и Херцеговине јер су донесене на основу Одлуке о приједлогу кандидата за председника Владе Републике Српске коју је донио Милорад Додик 23. августа 2025. године, иако му је мандат председника Републике Српске престао са 12. јуном 2025. године као даном правоснажности пресуде Суда БиХ, која је за правну последицу имала престанак мандата председника Републике Српске, што је накнадно само деклараторно констатовано у поступку пред ЦИКБиХ.

73. С обзиром на одлуку у овом предмету, Уставни суд неће посебно разматрати приједлоге за доношење привремене мјере.

74. На основу члана 19. став (1) тачка а) и члана 59. ст. (1) и (2) Правила Уставног суда, Уставни суд је одлучио као у диспозитиву ове одлуке.

75. Према члану VI/5. Устава Босне и Херцеговине, одлуке Уставног суда су коначне и обавезујуће.

Председник
Уставног суда Босне и Херцеговине
Мирсад Ћеман, с. р.

382

Уставни суд Босне и Херцеговине у пленарном сазиву, у предмету број **U-41/25**, рјешавајући захтев **Кемала Аденовића, председavajuћег Дома народа Парламентарне скупштине Босне и Херцеговине**, на основу члана IV/3.f) Устава Босне и Херцеговине, члана 57. став (2) тачка б) и члана 59. ст. (1) и (5) Правила Уставног суда Босне и Херцеговине – преčiшчени текст ("Службени гласник Босне и Херцеговине" бр. 94/14, 47/23 и 41/24), у саставу:

Мирсад Ћеман, председник
Валерија Галић, потпредседница
Ангелика Нушбергер, потпредседница
Хелен Келлер, суткиња
Леди Бианку, судија
Марин Вукоја, судија
Лариса Велић, суткиња
на сједници одржаној 22. јануара 2026. године донио је

ODLUKU O DOPUSTIVOSTI I MERITUMU

Утврђује се да изјаве Клуба делегата српског народа у Дому народа Парламентарне скупштине Босне и Херцеговине о деструктивности виталног интереса српског народа у односу на Приједлог одлуке о измјени Одлуке о именовању чланова Парламентарне скупштине Босне и Херцеговине у Парламентарни одбор за стабилизацију и придруживање између Парламентарне скупштине Босне и Херцеговине и Европског парламента број 02-34-1-2339/25 од 20. новембра 2025. године, Приједлог одлуке о измјенама Одлуке о именовању чланова парламентарне делегације број 02-34-1-2337/25 од 20. новембра 2025. године и Приједлог одлуке о измјени Одлуке о именовању чланова Интерпарламентарних група пријатељства Парламентарне скупштине Босне и Херцеговине за билатералну сарадњу с парламентарним тијелима других земаља број 02-34-1-2338/25 од 20. новембра 2025. године испуњавају увјете процедуралне исправности из члана IV/3.f) Устава Босне и Херцеговине.

Утврђује се да Приједлогом одлуке о измјени Одлуке о именовању чланова Парламентарне скупштине Босне и

Херцеговине у Парламентарни одбор за стабилизацију и придруживање између Парламентарне скупштине Босне и Херцеговине и Европског парламента број 02-34-1-2339/25 од 20. новембра 2025. године, Приједлогом одлуке о измјенама Одлуке о именовању чланова парламентарне делегације број 02-34-1-2337/25 од 20. новембра 2025. године и Приједлогом одлуке о измјени Одлуке о именовању чланова Интерпарламентарних група пријатељства Парламентарне скупштине Босне и Херцеговине за билатералну сарадњу с парламентарним тијелима других земаља број 02-34-1-2338/25 од 20. новембра 2025. године није повриједен витални интерес српског народа у Босни и Херцеговини.

Поступак усвајања Приједлога одлуке о измјени Одлуке о именовању чланова Парламентарне скупштине Босне и Херцеговине у Парламентарни одбор за стабилизацију и придруживање између Парламентарне скупштине Босне и Херцеговине и Европског парламента број 02-34-1-2339/25 од 20. новембра 2025. године, Приједлога одлуке о измјенама Одлуке о именовању чланова парламентарне делегације број 02-34-1-2337/25 од 20. новембра 2025. године и Приједлога одлуке о измјени Одлуке о именовању чланова Интерпарламентарних група пријатељства Парламентарне скупштине Босне и Херцеговине за билатералну сарадњу с парламентарним тијелима других земаља број 02-34-1-2338/25 од 20. новембра 2025. године треба провести према процедури из члана IV/3.d) Устава Босне и Херцеговине.

Одлуку објавити у "Службеном гласнику Босне и Херцеговине", "Службеним новинама Федерације Босне и Херцеговине", "Службеном гласнику Републике Српске" и "Службеном гласнику Брчко дистrikта Босне и Херцеговине".

OBRAZLOŽENJE

I. Uvod

1. Kemal Ademović, predsjedavajući Doma naroda Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: podnosilac zahtjeva), podnio je 5. decembra 2025. godine Ustavnom sudu Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Ustavni sud) zahtjev za ispitivanje regularnosti postupka, odnosno utvrđivanje postojanja ili nepostojanja ustavnog osnova za proglašenje štetnim po vitalni interes srpskog naroda sljedećih prijedloga odluka: Prijedlog odluke o izmjeni Odluke o imenovanju članova Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine u Parlamentarni odbor za stabilizaciju i pridruživanje između Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine i Evropskog parlamenta broj 02-34-1-2339/25 od 20. novembra 2025. godine (u daljnjem tekstu: prvi prijedlog), zatim Prijedlog odluke o izmjenama Odluke o imenovanju članova parlamentarne delegacije broj 02-34-1-2337/25 od 20. novembra 2025. godine (u daljnjem tekstu: drugi prijedlog) i Prijedlog odluke o izmjeni Odluke o imenovanju članova Interparlamentarnih grupa prijateljstva Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine za bilateralnu saradnju s parlamentarnim tijelima drugih zemalja broj 02-34-1-2338/25 od 20. novembra 2025. godine (u daljnjem tekstu: treći prijedlog).

II. Postupak pred Ustavnim sudom

2. Na osnovu člana 23. stav (2) Pravila Ustavnoг суда, од делегата из клубова бошњачког и хрватског народа је 11. децембра 2025. године затражено да доставе одговоре на захтев.

3. Delegati из Клуба бошњачког народа су 16. децембра 2025. године доставили одговор на захтев. Delegati из Клуба хрватског народа нису доставили тражени одговор у остављеном року.

III. Захтеј

а) Navodi iz zahtjeva

4. Podnosilac zahtjeva је навео да је на 20. hitnoj sjednici Doma naroda Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Dom naroda), одржаној 20. новембра 2025.

godine, pod prvom tačkom dnevnog reda razmatran prvi prijedlog, kojim je predloženo da se umjesto Snježane Novaković-Bursać, predsjedavajuće Parlamentarnog odbora za stabilizaciju i pridruživanje između Parlamentarne skupštine BiH i Evropskog parlamenta, kao predsjedavajući imenuje Nenad Vuković. Predlagač prvog prijedloga je delegat Želimir Nešković.

5. Nakon otvaranja rasprave o prvoj tački dnevnog reda, delegati iz Kluba srpskog naroda: Sredoje Nović, Nikola Špirić i Radovan Kovačević su, u skladu sa članom 177. Poslovnika Doma naroda Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Poslovnik Doma naroda), proglasili da je prvi prijedlog štetan po vitalni interes srpskog naroda. Nakon što je prvi prijedlog proglašen štetnim po vitalni interes srpskog naroda, rasprava o tom prijedlogu je prekinuta, nakon čega se pristupilo glasanju o tome da li je prvi prijedlog štetan po vitalni interes srpskog naroda. Delegati iz Kluba srpskog naroda su se sa tri glasa "za" i dva glasa "protiv" izjasnili da je prvi prijedlog štetan po vitalni interes srpskog naroda. Delegati iz Kluba hrvatskog naroda su se sa dva glasa "za" i jednim glasom "protiv" izjasnili da je prvi prijedlog štetan po vitalni interes srpskog naroda. Delegati iz Kluba bošnjačkog naroda su se sa četiri glasa "protiv" i jednim glasom "suzdržan" izjasnili da prvi prijedlog nije štetan po vitalni interes srpskog naroda.

6. Na istoj sjednici pod drugom tačkom dnevnog reda razmatran je drugi prijedlog, kojim je predloženo da se umjesto Snježane Novaković-Bursać za člana Delegacije Parlamentarne skupštine BiH u Parlamentarnoj skupštini Vijeća Evrope imenuje Nenad Vuković. Predlagač drugog prijedloga je delegat Želimir Nešković. Nakon otvaranja rasprave o drugoj tački dnevnog reda, delegati iz Kluba srpskog naroda su, u smislu člana 177. Poslovnika Doma naroda, proglasili da je i drugi prijedlog štetan po vitalni interes srpskog naroda. Shodno tome, rasprava o tom prijedlogu je prekinuta, te se pristupilo glasanju o tome da li je drugi prijedlog odluke štetan po vitalni interes srpskog naroda. Delegati iz Kluba srpskog naroda su se sa tri glasa "za" i dva glasa "protiv" izjasnili da je i drugi prijedlog štetan po vitalni interes srpskog naroda. Delegati iz Kluba hrvatskog naroda su se sa dva glasa "za" i jednim glasom "protiv" izjasnili da je i drugi prijedlog štetan po vitalni interes srpskog naroda. Delegati iz Kluba bošnjačkog naroda su se sa četiri glasa "protiv" i jednim glasom "suzdržan" izjasnili da drugi prijedlog nije štetan po vitalni interes srpskog naroda.

7. Na istoj sjednici pod trećom tačkom dnevnog reda razmatran je i treći prijedlog, kojim je predloženo da se umjesto Snježane Novaković-Bursać za člana Interparlamentarnih grupa prijateljstva Parlamentarne skupštine BiH za bilateralnu saradnju s parlamentarnim tijelima drugih zemalja imenuje Nenad Vuković. Predlagač i trećeg prijedloga je delegat Želimir Nešković. Nakon otvaranja rasprave o prijedlogu iz treće tačke dnevnog reda delegati iz Kluba srpskog naroda su, u smislu člana 177. Poslovnika Doma naroda, proglasili da je i treći prijedlog štetan po vitalni interes srpskog naroda. Nakon proglašenja da je i treći prijedlog štetan po vitalni interes srpskog naroda, pristupilo se glasanju. U vezi s tim, delegati iz Kluba srpskog naroda su se sa tri glasa "za" i dva glasa "protiv" izjasnili da je treći prijedlog odluke štetan po vitalni interes srpskog naroda. Delegati iz Kluba hrvatskog naroda su se sa dva glasa "za" i jednim glasom "protiv" izjasnili da je treći prijedlog štetan po vitalni interes srpskog naroda. Delegati iz Kluba bošnjačkog naroda su se sa četiri glasa "protiv" i jednim glasom "suzdržan" izjasnili da treći prijedlog nije štetan po vitalni interes srpskog naroda.

8. Kako se većina delegata iz Kluba bošnjačkog naroda izjasnila "protiv" da se prvi, drugi i treći prijedlog proglaše štetnim po vitalni interes srpskog naroda, na istoj sjednici, dakle 20. novembra 2025. godine, formirana je Zajednička komisija za

rješavanje pitanja vitalnog interesa (u daljnjem tekstu: Zajednička komisija) od tri delegata, i to po jedan iz svakog Kluba konstitutivnih naroda, kako bi riješili sporna pitanja. Klubovi konstitutivnih naroda u Domu naroda izabrali su po jednog člana u Zajedničku komisiju, i to: Radovana Kovačevića u ime Kluba delegata srpskog naroda, Dženana Đonlagića u ime Kluba delegata bošnjačkog naroda i Zdenka Čosića u ime Kluba delegata hrvatskog naroda. Zajednička komisija se sastala 26. novembra 2025. godine, a iz zapisnika sa sjednice Zajedničke komisije proizlazi da su članovi Radovan Kovačević i Dženan Đonlagić ostali pri stavovima s 20. hitne sjednice Doma naroda, dok je Zdenko Čosić izjavio da mijenja stav sa sjednice i da smatra da prvi, drugi i treći prijedlog nisu štetni po vitalni interes srpskog naroda.

9. Pošto Zajednička komisija nije postigla dogovor, zaključeno je da se predmet prosljedi Ustavnom sudu na daljnji postupak. Podnosilac zahtjeva je u prilogu zahtjeva dostavio prijedlog dopune dnevnog reda 20. hitne sjednice Doma naroda čiji je predlagač delegat Želimir Nešković, zatim prvi, drugi i treći prijedlog, izjave delegata iz Kluba srpskog naroda o štetnosti prvog, drugog i trećeg prijedloga za vitalni interes srpskog naroda, zapisnik s 20. hitne sjednice Doma naroda, zapisnik sa sjednice Zajedničke komisije od 26. novembra 2025. godine, transkript 20. hitne sjednice i rezultate glasanja sa sjednice.

10. Iz izjave Kluba delegata srpskog naroda proizlazi da su Nikola Špirić, Radovan Kovačević i Sredoje Nović glasali "za" da se prvi, drugi i treći prijedlog proglaše štetnim po vitalni interes srpskog naroda, te su potpisali izjavu o proglašavanju tih prijedloga odluka štetnim po vitalni interes srpskog naroda.

11. U obrazloženju razloga za pokretanje pitanja zaštite vitalnog nacionalnog interesa navedeno je da "predložene odluke tretiraju imenovanje predstavnika Kluba delegata srpskog naroda u zajedničkim radnim tijelima bez da su one razmotrene na sjednici Kluba i bez da je većina delegata iz reda Srba bila informisana". Još je navedeno da se "predloženim odlukama ugrožava proporcionalna zastupljenost delegata iz Kluba delegata srpskog naroda u zajedničkim tijelima".

b) Odgovor na zahtjev

12. Delegati iz Kluba bošnjačkog naroda su naveli da ostaju pri ranije iznesenom stavu sa 20. hitne sjednice Doma naroda da prvi, drugi i treći prijedlog nisu štetni po vitalni interes srpskog naroda.

IV. Relevantni propisi

13. U **Ustavu Bosne i Hercegovine** relevantne odredbe glase:

Član IV.

3. Procedura

[...]

d) Sve odluke u oba doma donose se većinom glasova onih koji su prisutni i glasaju. Delegati i članovi će ulagati najveće napore kako bi većina uključivala najmanje jednu trećinu glasova delegata ili članova sa teritorije svakog entiteta. Ukoliko većina ne uključuje jednu trećinu glasova delegata ili članova sa teritorije svakog entiteta, predsjedavajući i njegovi zamjenici će, radeći kao komisija, nastojati da u roku od tri dana od glasanja postignu saglasnost. Ukoliko ta nastojanja ne uspiju, odluke će se donijeti većinom onih koji su prisutni i glasaju, pod uslovom da glasovi protiv ne uključuju dvije trećine, ili više, delegata ili članova izabranih iz svakog entiteta.

e) Predložena odluka Parlamentarne skupštine može biti proglašena destruktivnom po vitalni interes bošnjačkog, hrvatskog ili srpskog naroda većinom glasova iz redova bošnjačkih, hrvatskih ili srpskih delegata izabranih u skladu sa stavom 1, tačka (a). Za donošenje takve odluke biće potrebna saglasnost

Doma naroda, izglasana od strane većine bošnjačkih, većine hrvatskih i većine srpskih delegata koji su prisutni i glasaju.

f) Kada većina bošnjačkih, hrvatskih ili srpskih delegata stavi primjedbu na pozivanje na tačku (e), predsjedavajući Doma naroda će odmah sazvati Zajedničku komisiju, koja se sastoji od tri delegata, od kojih je svaki izabran iz redova bošnjačkih, hrvatskih i srpskih delegata, u cilju razrješenja tog pitanja. Ukoliko to Komisija ne uspije u roku od pet dana, predmet se upućuje Ustavnom sudu koji će po hitnom postupku preispitati proceduralnu ispravnost slučaja.

[...]

14. Poslovnik Doma naroda Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH" br. 58/14, 88/15, 96/15, 53/16, 71/24 i 44/25) u relevantnom dijelu glasi:

Član 21. stav (5) tačka a)

(Zajednički kolegij oba doma Parlamentarne skupštine BiH)

(5) Zajednički kolegij nadležan je za:

a) iniciranje i koordiniranje međuparlamentarne saradnje;

Odjeljak F. Stalne zajedničke komisije

[...]

Član 52. stav (1) tač. a) i b)

(Zajednička komisija za evropske integracije)

(1) Zajednička komisija za evropske integracije razmatra pitanja koja se odnose na:

a) raspravu o općim pitanjima koja su u vezi s evropskim integracijama;

b) praćenje izvršavanja prava i obaveza Bosne i Hercegovine proizašlih iz međunarodnih ugovora koji se odnose na Vijeće Evrope;

Član 153. stav (1)

(Ostali akti)

(1) Dom može donositi deklaracije, odluke, preporuke, zaključke i druge akte.

Odjeljak A. Odluke o pitanjima od vitalnog interesa

Član 177.

(Proglašavanje odluke štetnom po vitalni interes)

Predložena odluka Parlamentarne skupštine BiH može biti proglašena štetnom po vitalni interes bošnjačkog, hrvatskog ili srpskog naroda većinom glasova bošnjačkih, hrvatskih ili srpskih delegata, izabranih u skladu s članom IV/1.a) i b) Ustava BiH. Za donošenje takve odluke bit će potrebna saglasnost Doma, koju izglasa većina bošnjačkih, većina hrvatskih i većina srpskih delegata koji su prisutni i koji glasaju.

Član 178.

(Pokušaj rješavanja u zajedničkoj komisiji ili upućivanje Ustavnom sudu BiH)

Kada većina bošnjačkih, hrvatskih ili srpskih delegata stavi primjedbu na pozivanje na tačku e) Ustava BiH, predsjedavajući Doma odmah saziva sjednicu zajedničke komisije, koju čine tri delegata, od kojih je svaki izabran među bošnjačkim, hrvatskim i srpskim delegatima, s ciljem rješavanja tog pitanja. Ako to Komisija ne uspije u roku od pet dana, predmet se upućuje Ustavnom sudu BiH koji će po hitnom postupku preispitati proceduralnu ispravnost slučaja.

Član 180. st. (1) i (2)

(Imenovanje članova delegacija Parlamentarne skupštine BiH)

(1) Prije imenovanja članova delegacija Parlamentarne skupštine BiH koje učestvuju u parlamentarnim skupštinama međunarodnih organizacija ili u međunarodnim institucijama, Kolegij Doma, u saradnji s Kolegijem Predstavničkog doma, utvrđuje koliko članova moraju izabrati oba doma. Kolegij Doma nastoji pronaći proporcionalnu formulu za sastav delegacija koja

odražava ukupni sastav Parlamentarne skupštine BiH, uvažavajući i kriterij odgovarajuće spolne zastupljenosti.

(2) Dom imenuje svoje članove koji trebaju učestvovati u parlamentarnim skupštinama međunarodnih organizacija ili u međunarodnim institucijama, pri čemu osigurava da sastav delegacije odražava ukupan sastav Doma. Kolegij Doma, uz pomoć Sekretarijata Parlamentarne skupštine BiH, brine da se osiguraju uslovi potrebni za realiziranje planiranih međunarodnih aktivnosti stalnih i privremenih parlamentarnih delegacija.

Član 181.

(Grupe prijateljstva)

U skladu s kriterijima utvrđenim u članu 180. ovog poslovnika, Dom može imenovati svoje članove u grupe prijateljstva s drugim državama.

Član 182.

(Konsultacije za novoizabrane predstavnike Bosne i Hercegovine)

(1) Nadležni organi Bosne i Hercegovine koji provode procedure nominiranja predstavnika Bosne i Hercegovine za članstvo u međunarodnim institucijama dužni su prilikom izrade listi za članstvo obaviti konsultacije u Domu.

(2) Konsultacije se, prije izjašnjavanja Doma, obavljaju na sjednici Zajedničkog kolegija i Zajedničke komisije za evropske integracije.

15. Prijedlog odluke o izmjeni Odluke o imenovanju članova Parlamentarne skupštine BiH u Parlamentarni odbor za stabilizaciju i pridruživanje između Parlamentarne skupštine BiH i Evropskog parlamenta broj 02-34-1-2339/25 od 20. novembra 2025. godine, dostavljen na uvid u prilogu zahtjeva, u relevantnom dijelu glasi:

Član 1.

U članu 2. Odluke o imenovanju članova Parlamentarne skupštine BiH u Parlamentarni odbor za stabilizaciju i pridruživanje između Parlamentarne skupštine BiH i Evropskog parlamenta ("Službeni glasnik BiH", broj 40/23) (u daljnjem tekstu Odluka), pod rednim brojem 1., riječi: "Snežana Novaković – Bursać, predsjedavajuća" zamjenjuju se riječima "Nenad Vuković, predsjedavajući".

Član 2.

Ova odluka stupa na snagu danom objavljivanja u "Službenom glasniku BiH".

16. Prijedlog odluke o izmjenama Odluke o imenovanju članova parlamentarnih delegacija broj 02-34-1-2337/25 od 20. novembra 2025. godine, dostavljen na uvid u prilogu zahtjeva, u relevantnom dijelu glasi:

Član 1.

U članu 1. Odluke o imenovanju članova parlamentarnih delegacija ("Službeni glasnik BiH", br. 16/23 i 40/23) (u daljnjem tekstu: Odluka), u Delegaciji Parlamentarne skupštine BiH u Interparlamentarnoj uniji (IPU), pod rednim brojem 1., riječi: "Snežana Novaković – Bursać" zamjenjuju se riječima: "Nenad Vuković".

Član 2.

U članu 2. Odluke u Delegaciji Parlamentarne skupštine BiH u Parlamentarnoj skupštini Savjeta Evrope (PSVE), pod rednim brojem 1., riječi: "Snežana Novaković – Bursać" zamjenjuje se riječima "Nenad Vuković".

Član 3.

Ova odluka stupa na snagu danom objavljivanja u "Službenom glasniku BiH".

17. Prijedlog odluke o izmjeni Odluke o imenovanju članova Interparlamentarnih grupa prijateljstva Parlamentarne skupštine BiH za bilateralnu saradnju s parlamentarnim tijelima drugih zemalja broj 02-34-1-2338/25

od 20. novembra 2025. godine, dostavljen na uvid u prilogu zahtjeva, u relevantnom dijelu glasi:

Član 1.

U članu 4. Odluke o imenovanju članova Interparlamentarnih grupa prijateljstva Parlamentarne skupštine BiH za bilateralnu saradnju s parlamentarnim tijelima drugih zemalja ("Službeni glasnik BiH" broj 40/23) (u daljnjem tekstu: Odluka), u Grupi za Aziju, pod rednim brojem 3., riječi: "Snežana Novaković – Bursać" zamjenjuju se riječima "Nenad Vuković".

Član 2.

Ova odluka stupa na snagu danom objavljivanja u "Službenom glasniku BiH".

V. Dopustivost

18. U konkretnom slučaju zahtjev je podnio predsjedavajući Doma naroda, tako da u odnosu na ovlaštenog podnosioca zahtjev ispunjava jedan od kriterija dopustivosti. U pogledu ostalih kriterija dopustivosti Ustavni sud smatra da oni zavise od samog tumačenja nadležnosti Ustavnog suda iz člana IV/3.f) Ustava Bosne i Hercegovine.

19. Ustavni sud podsjeća na to da je suština nadležnosti Ustavnog suda iz člana IV/3.f) Ustava Bosne i Hercegovine rješavanje pitanja "proceduralne ispravnosti". Šta pojam "proceduralna ispravnost" podrazumijeva treba zaključiti ciljanim i sistematskim tumačenjem, prije svega odredbi člana IV/3. Ustava Bosne i Hercegovine (vidi, npr. prve odluke Ustavnog suda donesene na osnovu člana IV/3.f) Ustava Bosne i Hercegovine, i to U-2/04 od 28. maja 2004. godine, objavljena u "Službenom glasniku BiH" broj 38/04, i U-8/04 od 25. juna 2004. godine, objavljena u "Službenom glasniku BiH" broj 40/04).

20. Prema odredbama člana IV/3.d) i f) Ustava Bosne i Hercegovine, jasno je da se procedura za proglašenje jedne odluke destruktivnom po vitalni interes konstitutivnog naroda sastoji od pozivanja većine delegata iz kluba jednog naroda (najmanje tri delegata) na član IV/3.e) Ustava Bosne i Hercegovine. Posljedica toga jest strožiji kriterij glasanja, odnosno za donošenje takve odluke potrebna je saglasnost Doma naroda koju je izglasala većina delegata sva tri konstitutivna naroda koji su prisutni i koji glasaju. Na taj način omogućen je nastavak parlamentarne procedure uprkos prigovoru o destruktivnosti po vitalni interes jednog konstitutivnog naroda, ali prema strožijim demokratskim zahtjevima, jer pojam parlamentarne većine dobija drugu dimenziju. Ukoliko Dom naroda ne uspije postići zahtijevanu većinu, odluka ne može proći parlamentarnu proceduru u Domu naroda jer nema njegovo povjerenje. Međutim, ako ne dođe do glasanja jer većina delegata nekog konstitutivnog naroda stavi primjedbu pozivanjem na vitalni interes, obustavlja se procedura glasanja o predloženoj odluci i Dom naroda postupa prema članu IV/3.f) Ustava Bosne i Hercegovine.

21. Dakle, iz relevantnih odredbi Ustava Bosne i Hercegovine jasno proizlazi da je procedura zaštite vitalnog interesa jednog naroda propisana ustavnim odredbama i da se ta procedura mora poštovati. U vezi s tim, Ustavni sud zapaža da su izjave štetne po vitalni interes srpskog naroda potpisala tri delegata iz Kluba srpskog naroda, i to Sredoje Nović, Nikola Špirić i Radovan Kovačević, dakle većina delegata tog kluba. Dalje, većina delegata iz Kluba delegata bošnjačkog naroda (četiri glasa "protiv" i jedan "suzdržan") glasala je protiv izjava većine iz Kluba delegata srpskog naroda. Delegati iz Kluba hrvatskog naroda su sa dva glasa "za" i jednim glasom "protiv" glasali da su prijedlozi štetni za vitalni interes srpskog naroda. Budući da je nakon glasanja postalo jasno da delegati nisu postigli rješenje, na istoj sjednici formirana je Zajednička komisija u koju je imenovan po jedan delegat iz svakog kluba, i to Radovan Kovačević, Đenan Džonlagić i Zdenko Čosić. Zajednička komisija se sastala 26.

novembra 2025. godine. Delegati iz klubova srpskog i bošnjačkog naroda ostali su pri ranije iznesenim stavovima, dok je delegat iz Kluba hrvatskog naroda promijenio stav izjasnivši se da prvi, drugi i treći prijedlog nisu štetni po vitalni interes srpskog naroda. Pošto Zajednička komisija nije pronašla rješenje, saglasno je zaključeno da sporno pitanje treba uputiti Ustavnom sudu na daljnji postupak. Ustavni sud je navedeno utvrdio iz navoda podnosioca zahtjeva i zapisnika sa sjednice Zajedničke komisije od 26. novembra 2025. godine koji je podnosilac zahtjeva dostavio uz zahtjev. Iz navedenog slijedi da je u konkretnom slučaju ispunjen zahtjev dopustivosti u odnosu na proceduru dostavljanja predmeta Ustavnom sudu na odlučivanje.

22. Dalje, za Ustavni sud se nameće pitanje da li ovi prijedlozi odluka koji se tiču imenovanja u zajedničkim delegacijama Parlamentarne skupštine predstavljaju "odluke" koje podliježu ispitivanju Ustavnog suda u smislu člana IV/3.f) Ustava Bosne i Hercegovine. Naime, da bi Ustavni sud bio nadležan da se bavi pitanjima iz člana IV/3. tač. od d) do f) Ustava Bosne i Hercegovine, mora postojati odluka koja može imati pravne i ustavne posljedice po vitalni nacionalni interes konstitutivnih naroda (vidi Ustavni sud, Odluka o dopustivosti broj U-19/13 od 27. septembra 2013. godine, tačka 16, dostupna na www.ustavnisud.ba). U vezi s tim, Ustavni sud je u praksi zaključio da odluke o smjeni ministara u Vijeću ministara Bosne i Hercegovine predstavljaju "odluke" koje podliježu ispitivanju prema članu IV/3.f) Ustava Bosne i Hercegovine (vidi Ustavni sud, Odluka o dopustivosti i meritumu broj U-12/12 od 24. augusta 2012. godine, tač. 23. i 24, dostupna na www.ustavnisud.ba). Analogno tome, Ustavni sud smatra da prvi, drugi i treći prijedlog, koji se odnose na imenovanja u zajedničkim delegacijama Parlamentarne skupštine, predstavljaju "odluke" koje su podobne za ispitivanje prema članu IV/3.f) Ustava Bosne i Hercegovine.

23. S druge strane, iz citiranih odredbi jasno proizlazi da ove vrste sporova nastaju u situaciji u kojoj se predstavnici konstitutivnih naroda ne mogu sporazumno dogovoriti o tome da li je neka odluka destruktivna po vitalni interes određenog naroda. Posljedica toga jest da se na taj način blokira rad Parlamentarne skupštine jer predložena odluka ne može dobiti povjerenje većine delegata određenog naroda. U vezi s tim, uloga Ustavnog suda bi trebalo da se sastoji u tome da kao zaštitnik Ustava Bosne i Hercegovine (član VI/3. Ustava Bosne i Hercegovine) svojom meritornom odlukom omogućiti deblokiranje rada Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine, koja nije u stanju da riješi problem. Taj postupak je hitne prirode jer je intervencija Ustavnog suda potrebna u što kraćem roku kako bi zakonodavni organ mogao nastaviti da izvršava svoju ulogu. Ova druga uloga Ustavnog suda, tj. donošenje meritornog stava u pogledu postojanja ili nepostojanja destruktivnosti po vitalni interes jednog naroda, veoma je važna u situacijama kada je državi potrebna određena odluka da bi regulirala određeno područje, a glasanje o toj odluci je blokirano stavljanjem prigovora o destruktivnosti po vitalni interes jednog naroda.

24. Institut zaštite vitalnog interesa jednog naroda je veoma važan u državama u kojima postoje multietničke, multijezičke i multireligijske zajednice ili zajednice koje su tipične prema svojim razlikama. S druge strane, svako pozivanje na vitalni interes ima kao posljedicu pojačan kriterij za donošenje općih akata, uključujući i poseban uvjet većine glasova (član IV/3.e) Ustava Bosne i Hercegovine) ili, u krajnjem slučaju, postupak pred Ustavnim sudom. Posljedica toga su prekidi parlamentarnih procedura koji mogu proizvesti negativne posljedice po rad zakonodavnog tijela i samim tim po funkcioniranje države. Zbog toga se na postupak iz člana IV/3.f) Ustava Bosne i Hercegovine treba pozivati ako postoje relevantni razlozi za mišljenje da je

prijedlog neke odluke destruktivan po vitalni interes jednog konstitutivnog naroda i/ili ako postoji ozbiljna kontroverza u mišljenju ili sumnja u vezi s pitanjem da li su procedure iz člana IV/3.e) i f) pravilno ispoštovane (vidi Ustavni sud, Odluka o meritumu broj U-7/06 od 31. marta 2006. godine, tač. 19–25. s daljnjim referencama, objavljena u "Službenom glasniku BiH" broj 34/06).

25. U konkretnom slučaju, suština razloga iz izjava o štetnosti po vitalni interes srpskog naroda zasniva se na tvrdnjama da predloženim imenovanjima nije prethodila konsultacija na sjednici Kluba srpskog naroda, te da većina delegata tog kluba o predloženom imenovanju nije bila informirana. Dalje je obrazloženo da predložene izmjene imenovanja u zajedničkim tijelima "ugrožavaju proporcionalnu zastupljenost delegata iz Kluba delegata srpskog naroda u zajedničkim delegacijama Parlamentarne skupštine". Ustavni sud smatra da zahtjev i izjave sadrže obrazloženje zbog kojih većina delegata iz Kluba srpskog naroda smatra da su prvi, drugi i treći prijedlog destruktivni po vitalni interes srpskog naroda. Stoga Ustavni sud smatra da je zadovoljen i taj uvjet dopustivosti zahtjeva.

26. Na osnovu svega izloženog, Ustavni sud konstatira da je zahtjev podnio ovlašteni subjekt i da je ispoštovana proceduralna ispravnost u smislu člana IV/3.e) i f) Ustava Bosne i Hercegovine, te da su ispunjeni i formalni uvjeti iz člana 19. Pravila Ustavnog suda.

VI. Meritum

27. Podnosilac zahtjeva traži da se ispita da li su prvi, drugi i treći prijedlog štetni po vitalni interes srpskog naroda.

a) Pojam vitalnog interesa konstitutivnog naroda

28. U vezi s postupanjem prema članu IV/3.f) Ustava Bosne i Hercegovine, Ustavni sud se u svojoj dosadašnjoj praksi nikada nije upustio u taksativno nabranje elemenata vitalnog interesa jednog naroda. Umjesto toga, Ustavni sud je ukazao na to da je pojam vitalnog interesa jednog konstitutivnog naroda funkcionalna kategorija, te da mu je potrebno pristupiti s te tačke gledišta. U tom smislu, Ustavni sud je u svojoj praksi povodom tog pitanja ukazao da postoji nekoliko faktora koji oblikuju razumijevanje navedenog pojma. Budući da je pojam "vitalnog interesa" funkcionalna kategorija, on se ne može posmatrati odvojeno od pojma "konstitutivnosti naroda" čije vitalne interese štiti član IV/3.e) i f) Ustava Bosne i Hercegovine. Ustavni sud je ukazao na to da je značenje pojma "vitalnog interesa" djelimično oblikovano i članom 1/2. Ustava Bosne i Hercegovine koji naglašava da je Bosna i Hercegovina demokratska država, pa se, u vezi s tim, interes konstitutivnih naroda da u punom kapacitetu učestvuju u sistemu vlasti i aktivnostima javnih organa vlasti može posmatrati kao vitalni interes. Dakle, prema jurisprudenciji Ustavnog suda, efektivno učestvovanje konstitutivnih naroda u procesu donošenja političkih odluka u smislu sprečavanja apsolutne dominacije jedne grupe nad drugom predstavlja vitalni interes svakog konstitutivnog naroda. Ustavni sud je također istakao da državna vlast treba da bude, u načelu, reprezentativan odraz napredne koegzistencije svih naroda u Bosni i Hercegovini, uključujući i nacionalne manjine i Ostale. S druge strane, "efektivno učestvovanje konstitutivnih naroda u vlasti", ako se prelazi ustavni okvir, nikada se ne smije provoditi ili nametati na štetu efektivnog funkcioniranja države i njenih organa (vidi detaljnije, *op. cit.*, Odluka broj U-7/06, tač. 33-37. s daljnjim referencama).

29. Također, povodom istog pitanja u sudskoj praksi je ukazano na to da je, u skladu sa članom VI/3. stav 1. Ustava Bosne i Hercegovine, Ustavni sud zaštitnik Ustava Bosne i Hercegovine i da je njime ograničen u pogledu funkcionalnog tumačenja. U vezi s tim, pri razmatranju svakog konkretnog

slučaja Ustavni sud će se, u zadatim ustavnim okvirima, rukovoditi vrijednostima i načelima koji su suštinski važni za slobodno i demokratsko društvo koje otjelovljuje, između ostalog, poštovanje inherentnog dostojanstva čovjeka, ugađanje velikoj raznolikosti vjerovanja, poštovanje kulturnog identiteta i identiteta grupa i vjera, društvene i političke institucije koje unapređuju učestvovanje pojedinaca i grupa u društvu. S druge strane, zaštita vitalnog interesa ne smije ugroziti suverenitet i funkcionalnost države koja je usko povezana s neutralnim i suštinskim shvatanjem pojma državljanstva kao kriterija pripadnosti "naciji", odnosno ne smije voditi nepotrebnoj dezintegraciji građanskog društva kao neophodnog elementa moderne državnosti (*ibid.*, tačka 38).

30. S obzirom na navedeno, Ustavni sud će, u skladu sa svojom dosadašnjom praksom, najprije ispitati da li se osporenim prijedlozima uopće postavlja pitanje koje može potpasti pod pojam vitalnog interesa jednog konstitutivnog naroda u Bosni i Hercegovini. Tek ukoliko bi odgovor na to pitanje bio potvrđan, Ustavni sud će ispitati da li su ti prijedlozi destruktivni po takav interes.

b) Postojanje vitalnog interesa i pitanje destruktivnosti predloženih odluka po taj interes

31. Ustavni sud zapaža da se prvi, drugi i treći prijedlog odnose na izmjene imenovanja u trima različitim zajedničkim delegacijama Parlamentarne skupštine. Predloženim izmjenama predlaže se imenovanje Nenada Vukovića, delegata iz Kluba srpskog naroda, umjesto ranije imenovane Snježane Novaković-Buršać. Ustavni sud zapaža da je Centralna izborna komisija 4. jula 2024. godine donijela odluku o utvrđivanju rezultata dodjele mandata putem žrijebanja za jednog delegata u Domu naroda iz Narodne skupštine Republike Srpske kojom je mandat umjesto Snježani Novaković-Buršać dodijeljen Nenadu Vukoviću. Naime, Nenad Vuković je 10. oktobra 2024. godine položio zakletvu za delegata u Klubu srpskog naroda umjesto Snježane Novaković-Buršać. Slijedom toga, Ustavni sud zapaža da se u konkretnom slučaju radi o odlukama kojima se, usljed prestanka mandata ranijem delegatu, vrši popunjavanje upražnjenih mjesta u zajedničkim delegacijama Parlamentarne skupštine. Stoga je, prije razmatranja navoda o navodnoj štetnosti po vitalni interes, potrebno ispitati da li se takvim odlukama uopće postavlja pitanje koje se, prema ustavnom i poslovničkom okviru, može smatrati pitanjem vitalnog nacionalnog interesa jednog konstitutivnog naroda.

32. Potpisnici izjava smatraju da su prvi, drugi i treći prijedlog štetni po vitalni interes srpskog naroda jer predloženim izmjenama imenovanja nije prethodio dogovor unutar Kluba delegata srpskog naroda, odnosno većina iz tog kluba o prijedlogu imenovanja nije bila informirana. Ustavni sud zapaža da se imenovanja članova delegacija Parlamentarne skupštine koje učestvuju u parlamentarnim skupštinama međunarodnih organizacija ili u međunarodnim institucijama provodi prema proceduri propisanoj čl. 180–182. Poslovnika Doma naroda. Navedenim odredbama propisani su način i postupak imenovanja članova delegacija Parlamentarne skupštine koje učestvuju u parlamentarnim skupštinama međunarodnih organizacija ili u međunarodnim institucijama. Ustavni sud smatra da se navedena procedura provodi kod nominiranja predstavnika Bosne i Hercegovine za članstvo u međunarodnim institucijama ili međunarodnim organizacijama. Pri tome, Ustavni sud zapaža da odredbama člana 180. st. (1) i (2) Poslovnika Doma naroda nije propisana obaveza prethodnog informiranja niti pribavljanja pojedinačne saglasnosti većine delegata iz pojedinačnih klubova konstitutivnog naroda u slučaju popunjavanja upražnjenog mjesta u delegacijama Parlamentarne skupštine. Stoga Ustavni sud zapaža da eventualni navodi o izostanku takvog informiranja

predstavljaju pitanje unutrašnje političke komunikacije unutar Kluba delegata srpskog naroda koje ne potpada pod ustavni koncept vitalnog interesa kako ga je Ustavni sud razvio u svojoj praksi. Naime, u konkretnom slučaju, Snježana Novaković-Bursać, dok je imala mandat u Klubu srpskog naroda u Domu naroda, bila je imenovana u tri različite zajedničke delegacije Parlamentarne skupštine. Spornim izmjenama, usljed prestanka mandata, predložena je zamjena Snježane Novaković-Bursać imenovanjem novoizabranog delegata Nenada Vukovića u zajedničke delegacije Parlamentarne skupštine. Pri tome, oboje su pripadnici istog konstitutivnog naroda, odnosno radi se o bivšem i sadašnjem delegatu iz Kluba delegata srpskog naroda. Imajući u vidu da se predloženim izmjenama ne remeti načelo konstitutivnosti u zajedničkim delegacijama Parlamentarne skupštine niti to tvrdi većina delegata iz Kluba srpskog naroda, Ustavni sud smatra da se prvi, drugi i treći prijedlog ne odnose na pitanja koja se mogu smatrati vitalnim interesom srpskog naroda.

33. U odnosu na navode da predložene personalne izmjene u zajedničkim tijelima Parlamentarne skupštine ugrožavaju "proporcionalnu zastupljenost delegata iz Kluba delegata srpskog naroda u zajedničkim tijelima", Ustavni sud podsjeća da je odredbama čl. 180–182. Poslovnika Doma naroda propisana procedura imenovanja članova delegacija Parlamentarne skupštine. Prije imenovanja, Kolegij Doma, u saradnji s Kolegijem Predstavničkog doma, utvrđuje koliko članova moraju izabrati oba doma. Pri tome, Kolegij Doma nastoji pronaći proporcionalnu formulu za sastav delegacija koja održava ukupni sastav Parlamentarne skupštine, uz uvažavanje kriterija odgovarajuće spolne zastupljenosti (član 180. stav (2)). Dom naroda imenuje svoje članove koji treba da učestvuju u parlamentarnim skupštinama međunarodnih organizacija ili u međunarodnim institucijama, pri čemu osigurava da sastav delegacije odražava ukupan sastav Doma (član 180. stav (2)). Dakle, iz navedenih odredbi proizlazi da se prilikom imenovanja članova delegacija Parlamentarne skupštine nastoji osigurati da sastav delegacije odražava ukupan sastav Doma. Međutim, Ustavni sud zapaža da te odredbe ne propisuju fiksnu strukturu niti garantiraju određeni broj mjesta pripadnicima pojedinog konstitutivnog naroda u svakoj pojedinačnoj delegaciji.

34. U vezi s tim, Ustavni sud je u praksi naveo da Ustav Bosne i Hercegovine sadrži odredbe kojima je propisano da se u određena tijela vlasti biraju isključivo pripadnici konstitutivnih naroda. Iz sadržaja odredbi člana IV/3.b) i IV/1. Ustava Bosne i Hercegovine proizlazi da je određenim ustavnim odredbama izričito propisana zastupljenost pripadnika konstitutivnih naroda u državnim tijelima izvršne i zakonodavne vlasti, te da to predstavlja jedno od obilježja Ustava Bosne i Hercegovine (vidi Ustavni sud, Odluka o dopustivosti i meritumu broj U-31/22 od 21. marta 2024. godine, tačka 28, dostupna na www.ustavnisud.ba). Kako je ranije navedeno, pojam "vitalnog interesa" je funkcionalna kategorija i ne može se posmatrati odvojeno od pojma "konstitutivnosti naroda" koji podrazumijeva efektivno učestvovanje konstitutivnih naroda u procesu donošenja političkih odluka, u smislu sprečavanja apsolutne dominacije jedne grupe nad drugom. Međutim, potpisnici izjave nisu obrazložili na koji bi način imenovanje Nenada Vukovića, delegata iz Kluba srpskog naroda, onemogućilo efektivno učestvovanje srpskog naroda u zajedničkim tijelima Parlamentarne skupštine. Pri tome, potpisnici izjava nisu obrazložili na koji način se imenovanjem Nenada Vukovića ne osigurava da sastav delegacija odražava ukupan sastav Doma, kako to propisuje odredba člana 180. stav (2) Poslovnika Doma, ili da se tim sastavom narušava vitalni interes srpskog naroda. Shodno tome, budući da se predloženim imenovanjima zadržava predstavljanje srpskog naroda u zajedničkim delegacijama Parlamentarne skupštine, Ustavni sud

smatra da je predloženim imenovanjima omogućena efektivna zastupljenost srpskog naroda u navedenim zajedničkim delegacijama Parlamentarne skupštine.

35. Imajući u vidu navedeno, Ustavni sud zaključuje da se osporenim prijedlozima ne postavlja pitanje koje bi se moglo smatrati pitanjem vitalnog nacionalnog interesa u smislu člana IV/3.f) Ustava Bosne i Hercegovine. Prema tome, Ustavni sud zaključuje da nisu osnovani navodi većine delegata iz Kluba srpskog naroda da su prvi, drugi i treći prijedlog štetni po vitalni interes srpskog naroda.

36. U skladu s ovom odlukom, Dom naroda treba da nastavi postupak usvajanja prvog, drugog i trećeg prijedloga prema proceduri predviđenoj u članu IV/3.d) Ustava Bosne i Hercegovine.

VII. Zaključak

37. Ustavni sud zaključuje da prvi, drugi i treći prijedlog, kojima je predložena personalna izmjena iz reda istog konstitutivnog naroda u tri različite zajedničke delegacije Parlamentarne skupštine, nisu štetni po vitalni interes srpskog naroda.

38. Na osnovu člana 59. st. (1) i (5) Pravila Ustavnog suda, Ustavni sud je odlučio kao u dispozitivu ove odluke.

39. Prema članu VI/5. Ustava Bosne i Hercegovine, odluke Ustavnog suda su konačne i obavezujuće.

Predsjednik
Ustavnog suda Bosne i Hercegovine
Mirsad Ćeman, s. r.

Ustavni sud Bosne i Hercegovine u plenarnom sazivu, u predmetu broj **U-41/25**, rješavajući zahtjev **Kemala Ademovića, predsjedatelja Doma naroda Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine**, na temelju članka IV/3.(f) Ustava Bosne i Hercegovine, članka 57. stavak (2) točka b) i članka 59. st. (1) i (5) Pravila Ustavnog suda Bosne i Hercegovine – prečišćeni tekst ("Službeni glasnik Bosne i Hercegovine" br. 94/14, 47/23 i 41/24), u sastavu:

Mirsad Ćeman, predsjednik
Valerija Galić, dopredsjednica
Angelika Nußberger, dopredsjednica
Helen Keller, sutkinja
Ledi Bianku, sudac
Marin Vukoja, sudac
Larisa Velić, sutkinja

na sjednici održanoj 22. siječnja 2026. godine donio je

ODLUKU O DOPUSTIVOSTI I MERITUMU

Utvrđuje se da izjave Kluba delegata srpskog naroda u Domu naroda Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine o destruktivnosti vitalnog interesa srpskog naroda u odnosu na Prijedlog odluke o izmjeni Odluke o imenovanju članova Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine u Parlamentarni odbor za stabilizaciju i pridruživanje između Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine i Evropskog parlamenta broj 02-34-1-2339/25 od 20. studenog 2025. godine, Prijedlog odluke o izmjenama Odluke o imenovanju članova parlamentarne delegacije broj 02-34-1-2337/25 od 20. studenog 2025. godine i Prijedlog odluke o izmjeni Odluke o imenovanju članova Interparlamentarnih grupa prijateljstva Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine za bilateralnu saradnju s parlamentarnim tijelima drugih zemalja broj 02-34-1-2338/25 od 20. studenog 2025. godine ispunjavaju uvjete proceduralne ispravnosti iz članka IV/3.(f) Ustava Bosne i Hercegovine.

Utvrđuje se da Prijedlogom odluke o izmjeni Odluke o imenovanju članova Parlamentarne skupštine Bosne i